

Broeders en zusters, jongens en meisjes,

Het volk dat aan Jezus' lippen hangt, daar gaat een woeste tempelreiniging aan vooraf. En Jesaja die Jeruzalem bezingt als 'Stad van gerechtigheid, stad van trouw', noemt dezelfde stad eerst een hoer. Allemaal moordenaars en dieven, tot de vorsten aan toe. En waar van hoog tot laag steekpenningen worden aangenomen, waar zilver geen zilver is maar voor de helft slechts lood of tin, en wijn geen wijn is maar waterig bocht – kortom, waar alles corrupt en bedorven is, daar zijn de zwaksten de dupe, zijn wees en weduwe rechteloos. God spant een rechtszaak aan tegen zijn volk: laten we zien wie er in zijn recht staat...

In zo'n verband klinken de beroemde troostwoorden van Jesaja eerder dreigend: al zijn je zonden rood als scharlaken, ze worden wit als sneeuw; als zijn ze rood als purper, ze worden wit als wol – jawel, maar dan d.m.v. een pijnlijke zuivering. Zoals een smid het onzuivere zilver loutert door het lood en de tin eruit weg te smelten, gloeiend heet, en het met loog nog verder te reinigen. Daarna zal alles puur en blinkend zijn, zal zilver weer echt zilver zijn. Maar eerst komt Gods toorn als bijtend loog en verterend vuur: zijn woede over onrecht, zijn toorn over wie de machtelozen verachten, wie de rechtszaak van een weduwe niet eens laten doorgaan. Als niemand zich om de zwaksten bekommert, dan zal God dat zelf doen. Maar voor arrogante machthebbers zal er geen troost zijn. Of zoals Jezus zegt: je belegeraars zullen geen steen op de andere laten, je kinderen worden verdelgd – wat een vreselijke visioen, Jezus moet er zelf om huilen.

En toch is hoop, bij Jezus en bij Jesaja. Het zal anders worden, al is dat via een pijnlijke loutering of een hardhandige tempelreiniging – ja *of nog anders*: de rechter die, in plaats van zondaars lijden op te leggen, zelf het lijden op zich neemt. Juist langs die ongedachte weg zullen bloedrode zonden worden afgewassen, als sneeuw verdwijnen, worden als witte wol. Dat doet denken aan de heiligen in het licht in het visioen van Johannes (Openbaring 7). Ze komen uit verdrukking en vervolging, ze hebben het vuil van deze eeuw afgespoeld, hun kleren wit gewassen met het bloed van het Lam (v. 14). Wat een rare tekst. Van bloed worden kleren toch niet wit? Toch staat het er. Dit gaat over gedoopten. In de vroege kerk legden ze hun vuile plunje – de oude mens – af en werden ze gedoopt in Christus' bloed, d.w.z. ondergedompeld in zijn dood, om met Hem op te staan tot een nieuw leven. In zo'n ritueel is Christus' bloed dus het doopwater. Daaruit verrijst je met witte kleren. Al zijn je zonden als scharlaken, ze zullen worden als witte wol. Beeldspraak die de symboliek van de doop heeft gevormd. In de doop wordt Gods ontferming aan mensen bediend. Zijn barmhartigheid gaat als de zon over mensen op, zingt Zacharias in zijn lofzang.

Die lofzang horen we terug in Jezus' klaagzang over Jeruzalem. Hij weent over haar lot, want hij ziet een totale verwoesting aankomen – geen steen zal op de andere blijven, omdat ze niet hebben ingezien wat vrede brengt, Gods ontferming niet hebben herkend – daarover had Zacharias gezongen, over God die in ontferming zijn volk opzoekt. Jezus is het, in wie God zijn volk opzoekt om hen te leiden tot echte vrede – de vrede die Hij belichaamt. Geen zoete lieve vrede, zoals we meteen in de volgende scène merken. Als het bijbelse visioen van vrede ergens te ervaren moet zijn, dan in de tempel. Maar als uitgerekend daar de vrede wordt verstoord, als er van Gods huis een markt vol geschreeuw is gemaakt, dan maakt Jezus daar korte metten mee. Is dit een rovershol? Weg jullie! en hij drijft ze uit als onreine geesten, die religieuze handelaars. Zo wordt de tempel weer wat hij zijn moet: een huis van gebed, zoals geschreven staat bij de profeet Jesaja (56,7): Mijn tempel zal Huis van gebed heten voor alle volken. Een plek waar de Eeuwige kan worden aanbeden, door allen die zich houden aan zijn geboden, allen die Hem dienen, ongeacht afkomst of ras of seksuele status. Dienaars van de levende God, die de lucht en de leegte van alle afgoderij doorzien, de goden van geld en macht en sex en roem. Wat die goden bieden lijkt geweldig als je op de beelden in de media afgaat. Maar het is leeg. Dat weet je zodra je de volheid ervaart van Gods liefde. Elke plek die mensen helpt om dat te ervaren is een heiligdom, waard om in ere te houden. Een plek waar liefde woont, waar je voelt wat het betekent: genade om niet; waar toewending wordt geoefend tot mensen, zoals diakenen ons dat voordoen. Toewending, juist tot de mensen

waar niets te halen valt - zoals God belangeloos mensen opzoekt: in Mozes en zijn onderricht, in alle priesters en profeten, in Jezus en zijn opofferende liefde voor alle mensen, en in allen die Hem daarin volgen.

Dagelijks gaf hij in de tempel onderricht. En de mensen hingen Hem aan, horend naar Hem. Dan is het goed. Zoals God zegt via Jesaja: als je weer naar mij wilt luisteren, zal het beste van het land je ten deel vallen. Waar vindt dat luisteren plaats? Waar leren mensen te leven, om het van daaruit in praktijk te brengen? Overal waar een huis van gebed is; op de dag van de Heer, en op iedere doordeweekse dag. Bij jezelf thuis, als je de deur van je binnenkamer hebt gesloten en probeert stil te worden voor God.

Dat lukt niet altijd, zo vertellen ook jongeren mij, als het over stilte gaat. Allerlei gedachten schieten door je hoofd. En wat doe je dan? Tegen die gedachten vechten? Daar wordt het alleen maar erger van. Erop ingaan en jezelf erin verliezen? Ook geen goed idee. Ze geven elkaar tips: wat je bezighoudt opschrijven voor later, dan ben je het nu even kwijt. Erover bidden, dat God je steunt en je de weg wijst uit al deze dingen. Of, zo vertelde ik meerdere jaren aan jongeren in Taizé, wat al eeuwen lang door mystieke meesters wordt aanbevolen: er niet in meegaan, er niet tegenin gaan, maar wat er in je hoofd spookt van een afstand bekijken, zoals een koning die een défilé afneemt. Of zoals wolken die voorbijrijven: je kijkt ernaar en laat ze gaan. Je accepteert dat die dingen spelen, maar je gaat er niet op door. Op den duur kan het dan lukken om stil te worden, leeg voor God, om gevuld te worden met zijn liefde, zijn kracht, met het louterend vuur van zijn Geest.

Elke plek van stilte, van ontmoeting met God wordt vanzelf ook een plek van onderricht in zijn levenslessen – en dan niet alleen de selectie daaruit die ons een goed gevoel geeft, maar het hele onderricht. Ook de woorden die soms bijten en schroeien, die ons terechtwijzen, onze zelfhandhaving en zelfrechtvaardiging, ja die alle vrome alibi's ontmaskeren. En of je nu onderuit was gegaan, of scheef was gelopen: je wordt rechttop gezet, als je de wet en de profeten en psalmen, heel Gods Woord ter harte neemt, de woorden hoort in hun verband: het verband van heel die beweging naar God toe, de eeuwenlange en wereldwijde beweging van Gods koninkrijk, van zijn ontferming en gerechtigheid.

Dat wij ons in die beweging laten inschakelen, vol hartstocht en overgave, als diakenen, als dienaars, gedoopten in de Naam van Jezus – Hem die leeft bij God, en die ook hier bij ons aanwezig wil zijn, zoals Hij aanwezig is bij de heiligen in het licht. Verbonden met allen die voor Gods troon zijn, zullen ook wij op aarde steeds het loflied doen klinken voor zijn Naam. Gezegend zij onze God, de Vader, de Zoon en de heilige Geest! Amen.